

B I L T E N

NATO/PfP Trust Fund program

Za pomoć prekobrojnom osoblju u Bosni i Hercegovini

Bilten broj 15 - April 2009

Sadržaj:

- 1 Pregled/statistički pokazatelji
- 2 Priče s terena
- 3 Vijesti i poruka iz Ministarstva odbrane/ obrane
- 4 NATO Trust Fund u medijima

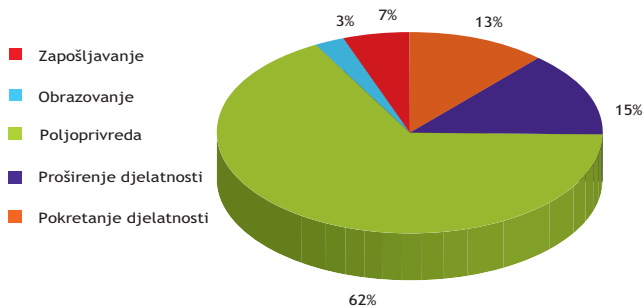
NATO/PfP Trust Fund osnovele su države članice NATO saveza i drugi donatori kako bi se pomoglo Bosni i Hercegovini u procesu reintegracije prekobrojnog vojnog osoblja i službenika Ministarstva odbrane BiH, nastalog u procesu reforme odbrane.

Cilj projekta NATO/PfP Trust Fund je dati doprinos ukupnim nastojanjima Bosne i Hercegovine da održi mir i stabilnost, da njeguje ekonomski oporavak, da smanji nezaposlenost i generiše prihode, na taj način što će omogućiti lakšu reintegraciju u civilni život onim licima koja su otpuštena u procesu reforme odbrane u 2006., 2007., kao i licima otpuštenim 2004. godine.

Međunarodna organizacija za migracije (IOM) ima iskustvo širom svijeta (uključujući implementaciju projekta "Tranzicijske pomoći demobilisanim vojnicima" (TADS) u periodu između 2002. i 2006.) u pružanju asistencije vojnom osoblju koje je otpušteno u procesu reforme odbrane kroz zaposlenja, uspostavljanje i razvoj malih i srednjih preduzeća, pokretanje poljoprivredne aktivnosti, te pružanje stručne i poslovne obuke. Ova iskustva su doprinijela da IOM postane agencija za implementaciju projekta NATO/PfP Trust Fund za Bosnu i Hercegovinu.

Korisnici i projekti NATO Trust Fund programa

Do 31. marta 2009. godine Međunarodna organizacija za migracije (IOM) je registrovala 2,894 osobe koje su proglašene prekobrojnim osobljem u Ministarstvu odbrane/ obrane. Od ukupnog broja registrovanih korisnika njih 2,594 je prekobrojno osoblje iz 2004. godine, a 300 iz 2007. godine. Skica 1 prikazuje vrstu asistencije zatraženu od osoba koje su proglašene prekobrojnim, nakon savjetovanja sa osobljem NATO Trust Fund programa. Podaci se odnose na odobrene projekte. Od ukupnog broja od 2,456 korisnika kojima su odobreni projekti, do kraja ovog perioda izvještavanja konkretna asistencija je pružena za 1,954 osoba koje su proglašene prekobrojnim. Šezdeset dva posto projekata su iz oblasti poljoprivrede, preko jedne četvrtine su projekti iz nepoljoprivrednih djelatnosti (ravnomjerno raspoređeni na otpočinjanje djelatnosti i proširenje postojeće djelatnosti), 7% su projekti iz oblasti zapošljavanja i 3% iz oblasti edukacije

Skica 1

DIREKTNA ASISTENCIJA

IOM je kontaktirao 2,664 osobe koje su proglašene prekobrojnim od strane Ministarstva odbrane/obrane i zatražio je od njih da predaju odgovarajuću dokumentaciju vezanu za njihova reintegracijska očekivanja. Od početka projekta terensko osoblje NATO Trust Fund-a je pripremlilo 2,510 prijedloga projekata, od kojih je odobreno 2,456 projekata za pružanje konkretne asistencije. Do sada je pružena asistencija za 1,954 korisnika.

Podnešene prijave	2,894
Podnešeni prijedlozi projekata	2,510
Odobreni prijedlozi projekata	2,456

NATO/PfP Trust Fund Program - priče sa terena

Regionalna kancelarija Mostar

Poljoprivreda

Esad je tokom rata bio raseljeno lice, ali se sada vratio u svoju porodičnu kuću koja se nalazi u mjestu Mokronoge pokraj Tomislavgrada. On živi sa suprugom i dvoje djece. Od otpusta u 2004. godini Esad radi puno vrijeme na svojoj farmi krava muzara. Esad posjeduje deset krava muzara i tri hektara zemlje i sam proizvodi ishranu za ove životinje na svojoj zemlji. Prije ponude za pomoć od strane NTF programa Esadu je nedostajala mehanizacija za skupljanje trave i žitarica. U okviru NTF programa Esad je dobio ovu opremu čime je povećao proizvodnju za 30% i smanjio troškove, jer više ne mora da plaća za usluge košenja. On sada koristi ovu opremu i za pružanje usluga ostalim poljoprivrednicima u svom selu i ostvaruje dodatnu zaradu. U slijedećoj sezoni Esad planira da uveća krdo krava muzara i poveća proizvodnju mlijeka za 40%.

Regionalna kancelarija Banja-Luka

Proširenje djelatnosti

Mujo je proglašen prekobrojnomo osobom kao rezultat smanjenja broja pripadnika OS u 2004. godini. Tokom rata on je napustio svoj dom i živio je kao raseljena osoba u Žepču. Sada se vratio u Teslić gdje živi sa suprugom i kćerkom. U 2000. godini dobio je pomoć za obnovu svoje kuće. Mujo je profesionalni stolar i u svojoj radionici dugi niz godina pravi prozorska okna, vrata i druge dijelove stolarije. No, njemu je nedostajala sofisticirana oprema s kojom bi izrađivao i druge elemente. Uz pomoć koju je dobio od strane NTF programa i s novcem koji je sam prikupio Mujo je kupio kombinovanu stolarsku mašinu koja je prikazana na slici. Uz pomoć ove mašine Mujo sada može da izrađuje stolove, stolice i ostali namještaj koji nije mogao da izrađuje ranije. Ovim je povećao proizvodnju i svoj prihod za oko 20%. S obzirom da Mujo još uvijek ne može da udovolji svim zahtjevima svojih mušterija on planira da investira dodatna sredstva za kupovinu dodatne opreme s kojom će povećati proizvodnju i prihod.

Regionalna kancelarija Sarajevo

Poljoprivreda

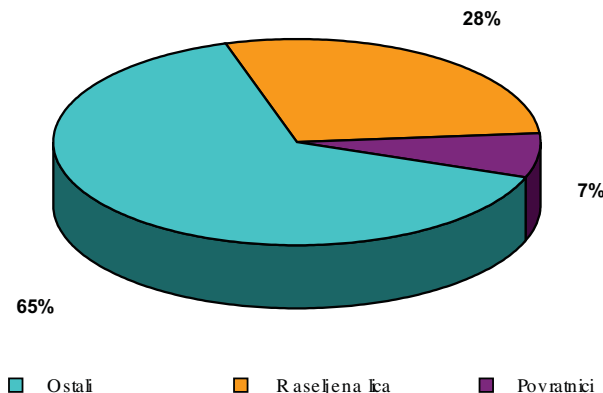
Almir se tokom rata preselio u Goražde. Nakon otpusta u 2004. godini on je investirao dio svoje otpremnine za rekonstrukciju svoje kuće koja je oštećena u ratu, a koja se nalazi u mjestu Borajno i tamo se vratio sa svojom vjerenicom, roditeljima i sestrom. Almir je pored ovoga investirao i dio otpremnine za uređenje svog voćnjaka u kojem se bavi uzgojem jabuka i šljiva i za ponovno pokretanje proizvodnje meda. Kako bi pomogli Almiru u njegovim naporima da ponovno pokrene poljoprivrednu proizvodnju NTF program mu je kupio moto-kultivator. Almir je dodao i svoj novčani prilog i kupio je polovnu prikolicu koju koristi kao dodatak svojoj novoj poljoprivrednoj mehanizaciji. Od kada je primio pomoć od strane NTF programa Almir je u mogućnosti da mijenja poljoprivredne kulture i od nedavno se fokusirao na proizvodnju organskog povrća koje njegova vjerenica prodaje na zelenoj pijaci u Goraždu. Unaprijeđenjem proizvodnje i mijenjanjem poljoprivrednih kultura Almirov prihod se uvećao i postao je izvjesniji. On se nada da će od ušteđenih sredstava u bliskoj budućnosti moći kupiti dodatne priključke za moto-kultivator.

U ŽIŽI ...

POVRATAK I REINTEGRACIJA

Sve priče koje prikazuju uspjeh, a koje su navedene na prethodnoj stranici prikazuju korisnike NTF programa koji su se vratili u njihova predratna prebivališta. Oko 200 korisnika NTF programa (7%) su povratnici, dok je više od 800 NTF korisnika (28%) ostalo u mjestima u koja su se raselili tokom rata. Ovi korisnici se mogu suočiti sa dodatnim problemima prilikom njihove reintegracije jer ponekad moraju da utroše novac, koji bi u suprotnom mogao biti investiran u projekte za njihovu izdržavanje, za obnovu svojih domova ili ponovno pokretanje različitih djelatnosti. Mnogi raseljeni korisnici su se opredjelili za pokretanje malog biznisa, edukaciju ili zapošljavanje, a ne za poljoprivrednu proizvodnju vjerovatno zbog činjenice da mnogi od njih nemaju pristup obradivom zemljištu u svojim novim domovima.

Raseljena lica/povratnici

VIJESTI I PORUKA IZ MINISTARSTVA ODBRANE/ OBRANE

Ministarstvo odbrane BiH u saradnji sa Ambasadom UK Velike Britanije i Sjeverne Irske, u vremenu od 24. i 25. marta 2009. godine, u prostorijama Doma OS BiH u Sarajevu, održali su Radionicu o mogućim oblicima saradnje i pomoći državnih organa i institucija i organa entiteta, kantona/županija i opština u oblasti obrazovanja, rada i zapošljavanja, te privrednih i drugih udruženja i nevladinih organizacija u tranziciji vojnog personala.

Pokrovitelji Radionice bili su ministar odbrane BiH gospodin Selmo Cikotić i Ambasador UK u BiH NJ.E. Michael Tatham.

Radionicu su otvorili zamjenica ministra odbrane BiH gospođa Marina Pendeš i zamjenica Ambasadora Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske gospođa Viktorija Harison.

Cilj Radionice je bio da učesnici iz Ministarstva odbrane BiH i državnih organa i institucija i organa entiteta, kantona/županija i opština u oblasti

Učesnici konferencije MO održane u martu

obrazovanja, rada i zapošljavanja, te privrednih i drugih udruženja i nevladinih organizacija razmotre pitanja o mogućim oblicima saradnje i pomoći istih u tranziciji i zbrinjavanju vojnog personala.

U radu Radionice pored moderatora g-đe Lene Andersson, aktivno su učestvovali predstavnik Ministarstva odbrane Norveške gospodin Jakob Heradstvejt, predstavnik Ministarstva odbrane Makedonije Đorđi Mitrinovski rukovodilac programa „Lepeza“, predstavnici IOM-a u BiH i predstavnici državnih organa i institucija i organa entiteta kantona/županija i opština u oblasti obrazovanja, rada i zapošljavanja, te privrednih i drugih udruženja i nevladinih organizacija.

Na Radionici su utvrđeni mogući oblici saradnje i pomoći MO BiH od strane državnih organa i institucija i organa entiteta, kantona/županija i opština u oblasti obrazovanja, rada i zapošljavanja, te privrednih i drugih udruženja i nevladinih organizacija u tranziciji vojnog personala, kako bi se unaprijedili kapaciteti MO BiH u implementaciji tranzicije i zbrinjavanja u budućnosti.

Konkretni modaliteti saradnje Ministarstva odbrane sa državnim organima i institucijama i organima entiteta, kantona/županija i opština u oblasti obrazovanja i rada i zapošljavanja, te privrednih i drugih udruženja i nevladinih organizacija (učesnici radionice) biće dogovoreni u narednom periodu.

Predstavnik Norveške na konferenciji MO održane u martu

NTF PROGRAM U MEDIJIMA

U oktobru 2008. godine NATO-Brisel je poslao svoj produkcijski tim sa zadatkom da snime dokumentarni film o dva korisnika programa, bračnom paru iz Nevesinja koji su uz pomoć NTF programa otvorili fitness studio. Video materijal sadrži intervjue sa ovo dvoje korisnika programa, predstavnikom Vlade Norveške (kontakt osoba NATO-a u BiH) i predstavnicima Velike Britanije, MO i IOM-a. Ovaj film je jedna od šest snimljenih priča uključenih u video serijal snimljen povodom obilježavanja 60. godišnjice NATO-a nazvanog "Šest boja". Ovaj video materijal možete pregledati na sljedećem linku:

http://www.nato.int/ebookshop/video/six_colours/SixColours.html

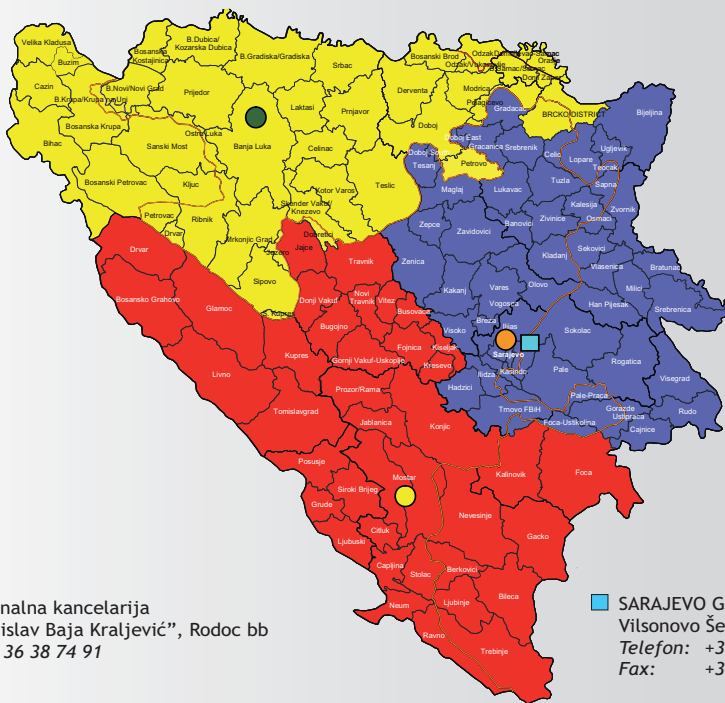
Donors Countries

NATO/PfP Trust Fund program za pomoć prekobrojnom osoblju u Bosni i Hercegovini

BANJA LUKA Regionalna kancelarija
Kasarna "Kozara", Carice Marije bb
Telefon: +387 51 37 19 84

RAJLOVAC Regionalna kancelarija
Kasarna "Rajlovac", Safeta Zajke bb
Telefon: +387 33 76 68 65 (ext. 3008)

MOSTAR Regionalna kancelarija
Kasarna "Stanislav Baja Kraljević", Rodoc bb
Telefon: +387 36 38 74 91

SARAJEVO Glavna kancelarija
Vilsonovo šetalište 10
Telefon: +387 33 64 81 37
Fax: +387 33 64 82 02

Vodeće zemlje donatori

Za više informacija o NATO/PfP Trust Fund programu posjetite gore navedene regionalne kancelarije.
Radno vrijeme: ponedjeljak - petak, 8:30-16:00

IOM Mission in Bosnia and Herzegovina, Office in Sarajevo

Vilsonovo šetalište 10, 71000 Sarajevo

Phone: +387 33 64 81 37

Fax: +387 33 64 82 02

E-mail: missionsarajevo@iom.int

Web: www.iom.ba